

ROMÂNIA
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIA DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

Decizia nr.1146**Dosar nr. 858/2/2017**

Ședința publică din data de 26 februarie 2020

Președinte:	Adriana Gherasim	- judecător
	Adela Vintilă	- judecător
	Claudia Vișoiu	- judecător
	Mariana Trotea	- magistrat-asistent

S-a luat în examinare recursul declarat de reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității împotriva sentinței civile nr.2069 din 31 mai 2017, pronunțată de Curtea de Apel București – Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal.

La apelul nominal efectuat în ședință publică, se prezintă recurentul-reclamant Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, prin consilier juridic care depune delegație de reprezentare la dosar, lipsind intimatul-pârât Radu Dănuț. •

Procedura de citare este legal îndeplinită.

Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, învederând că recursul este declarat și motivat în termen, este scutit de la plata taxei judiciare de timbru și că motivele de recurs au fost comunicate, iar intimatul-pârât nu a formulat întâmpinare.

Nemaifiind alte cereri de formulat, Înalta Curte constată cauza în stare de judecată și acordă cuvântul reprezentantului recurentului-reclamant în susținerea recursului.

Reprezentantul recurentului-reclamant apreciază că, în speță, interpretarea dată prevederilor art.2 lit.b) teza a IV-a din O.U.G. nr.24/2008, referitoare la colaborare prin punerea la dispoziția Securității a unui spațiu deținut, este eronată, atrăgând incidența art.488 alin.(1) pct.8 din Codul de procedură civilă. Astfel, în accepțiunea judecătorului fondului, pentru stabilirea calității de colaborator în temeiul acestui articol, ar trebui să se țină cont și de conținutul informațiilor furnizate de sursele care au fost introduse în casa conspirativă. Consideră, însă, că dacă această abordare ar fi menținută, ar însemna ca stabilirea calității de colaborator în sensul textului legal - art.2 lit.b) teza a IV-a din O.U.G. nr.24/2008 - să depindă exclusiv de activitatea unor terțe persoane, altele decât persoana verificată. Mai mult decât atât, în momentul recrutării, gazda casei conspirative, ar fi trebuit să menționeze în acel angajament, scopul pentru care a pus la dispoziția securității spațiul deținut. De altfel, gazda casei de întâlniri nu putea anticipa și nici nu putea ști care sunt sursele, nefiindu-i permis accesul la astfel de întâlniri.

Menționează că interpretarea dată de judecătorul fondului este contrazisă de numeroase decizii pronunțate de Înalta Curte, decizii pe care le-a precizat în cererea de recurs.

Apreciază că, în speță, pentru constatarea calității de colaborator al Securității în sensul art.2 lit.b) teza a IV-a din O.U.G. nr.24/2008, este necesară și suficientă doar punerea la dispoziția Securității, în mod voluntar a unui spațiu deținut.

De asemenea, consideră că judecătorul fondului a distins acolo unde legiuitorul nu a distins, apreciind relevantă împrejurarea că intimatul-pârât a colaborat cu organele de contrainformații militare, reprezentate de Direcția a IV-a a Securității. Arată că art.2 lit.b) teza a IV-a din O.U.G. nr.24/2008 nu distinge în funcție de compartimentul din cadrul Securității cu care a colaborat persoana verificată, astfel că, și din acest punct de vedere, este incident art.488 alin.(1) pct.8 Cod procedură civilă.

Pentru aceste considerente, solicită admiterea recursului, casarea sentinței recurate, iar în rejudecare, admiterea acțiunii și constatarea calității pârâtului Radu Dănuț de colaborator al Securității.

Înalta Curte rămâne în pronunțare asupra recursului dedus judecății.

ÎNALTA CURTE

Asupra recursului de față;

Din examinarea lucrărilor din dosar, constată următoarele:

I. Circumstanțele cauzei

1. Obiectul cererii de chemare în judecată

Prin cererea de chemare în judecată înregistrată pe rolul Curții de Apel București – Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal la data de 1 iulie 2017, sub nr.858/2/2017, reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, în contradictoriu cu pârâtul Radu Dănuț, a solicitat să se constate calitatea pârâtului de colaborator al Securității.

2. Hotărârea instanței de fond

Prin sentința civilă nr.2069 din 31 mai 2017, Curtea de Apel București a respins, ca nefondată, cererea de chemare în judecată formulată de reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, în contradictoriu cu pârâtul Radu Dănuț.

3. Calea de atac exercitată în cauză

Împotriva sentinței menționate la pct.I.2 a declarat recurs reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, întemeiat pe art.488 alin.(1) pct.8 Cod procedură civilă, solicitând admiterea recursului, casarea sentinței recurate și, în rejudecare, admiterea cererii de chemare în judecată și reținerea existenței calității de colaborator al Securității în ceea ce îl privește pe pârâtul Radu Dănuț.

În dezvoltarea motivului de casare prevăzut de art.488 alin.(1) pct.8 Cod procedură civilă, recurentul-reclamant a arătat că hotărârea atacată este dată cu încălcarea și aplicarea greșită a art.2 lit.b) teza a IV-a din O.U.G. nr. 24/2008 privind

accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008.

Astfel, instanța de fond a respins în mod greșit acțiunea, apreciind că, pentru reținerea calității de colaborator al Securității, în ipoteza punerii la dispoziția Securității a unui spațiu deținut, ar trebui să aibă relevanță conținutul informațiilor culese în respectivul spațiu.

Recurentul a susținut că, în cauză, a fost dovedită punerea voluntară de către intimatul-pârât la dispoziția Securității a spațiului deținut de acesta (fapt dovedit prin semnarea angajamentului, datat 24.03.1974), situație în care este îndeplinită condiția prevăzută de art.2 lit.b) teza ultimă din OUG nr.24/2008, aprobată prin Legea nr.293/2008, fără să fie necesară îndeplinirea altor condiții pentru constatarea calității de colaborator al Securității.

Arată că există o jurisprudență amplă la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție privind interpretarea prevederii aplicate de instanța de fond. Aceasta a aplicat eronat dispozițiile art.2 lit.b) teza a IV-a din OUG nr.24/2008, care nu se coroborează cu dispozițiile primei teze a aceluiași articol, în caz contrar, creându-se soluții discriminatorii.

Astfel, nu se poate stabili calitatea unei persoane de colaborator al Securității în funcție de conținutul informațiilor, așa cum a apreciat judecătorul fondului, scopul legiuitorului nefiind acela să califice calitatea unei persoane în funcție de activitatea unor terți.

Dacă ar fi primită interpretarea instanței de fond ar însemna că, pentru a fi reținută într-un astfel de caz calitatea de colaborator al Securității, în momentul înțelegerii pe care o încheia cu reprezentantul Securității, viitoarea gazdă a unei case de întâlniri ar fi trebuit să arate că își pune la dispoziție spațiul deținut, cu condiția ca informatorii care în următorii câțiva ani vor intra în respectiva încăpere, să ofere date despre activități sau atitudini potrivnice regimului comunist. În plus, acești potențiali oaspeți necunoscuți, ar fi trebuit, potrivit înțelegerii prealabile dintre gazdă și ofițer, să vizeze și încălcarea unor drepturi ale omului. În mod evident, arată recurentul, că, o astfel de interpretare nu poate fi primită.

S-a mai susținut și împrejurarea că interpretarea dată de instanță în hotărârea atacată ar face ca două persoane care au avut o atitudine absolut identică în relația cu Securitatea - în sensul că ambele au acceptat să pună la dispoziția Securității un imobil sau o încăpere - să fie tratate diferit din punct de vedere al aprecierii colaborării cu Securitatea. Astfel, una dintre ele i s-ar reține calitatea de colaborator al Securității pentru că, ulterior angajamentului dat, ofițerii Securității s-au întâlnit cu sursele lor în respectivul spațiu, primind informații de tipul celor menționate în prima teză a art.2 lit.b). Dimpotrivă, celelalte nu i s-ar reține această calitate întrucât, din motive cu totul independente de voința celui verificat, locuința pusă la dispoziția Securității nu a mai fost folosită sau nu a fost folosită pentru primirea unor informații de tipul celor menționate în prima teză a art.2 lit.b). Este evident că o astfel de soluție ar fi profund discriminatorie, instituind o diferență de tratament pentru persoane care au avut un comportament identic în relația cu Securitatea.

Ar fi fost de ajuns ca o singură persoană căreia i s-ar fi cerut acordul pentru folosirea unui spațiu să refuze propunerea, pentru ca o structură a Securității să fie lipsită, cel puțin temporar, de logistica necesară culegerii de informații. Or, dacă un astfel de refuz echivala cu o problemă creată Securității, în mod corelativ, acceptul dat de intimat nu putea să reprezinte decât un ajutor concret și o înlesnire adusă activității Securității.

Cât privește reținerea primei instanțe în sensul că este relevantă împrejurarea că intimatul-pârât a colaborat cu Direcția a IV-a a Securității – Contrainformații Militare, recurentul-reclamant arată că art.2 lit.b) teza a IV-a din OUG nr. 24/2008 nu distinge în funcție de compartimentul din cadrul Securității cu care a colaborat persoana verificată. Prin urmare, atât timp cât s-a raportat la acest aspect, sentința atacată a distins acolo unde legiuitorul nu a distins, astfel că, și pentru acest motiv, sentința este rezultatul încălcării și aplicării greșite a prevederilor de drept material ale art.2 lit.b) din OUG nr.24/2008 aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.293/2008.

Recurentul mai arată că este cunoscut – și era notoriu și în perioada comunistă, în special în rândul persoanelor încorporate în cadrul Armatei – că organele de Contrainformații Militare erau parte a Securității, mai exact a Direcției a IV-a a Securității, această concluzie desprinzându-se atât din Decretul Consiliului de Stat nr.130/1972 [art.4 punctul I, lit.b)], cât și din cuprinsul Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului Securității Statului din 1967 (art.20).

4. Apărările formulate în cauză

Intimatul-pârât nu a formulat întâmpinare la recursul declarat în cauză.

5. Procedura de soluționare a recursului

Având în vedere Hotărârea Colegiului de Conducere nr.106 din data de 20 septembrie 2018, prin care s-a luat act de hotărârea Plenului judecătorilor Secției de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție adoptată la data de 13 septembrie 2018, în sensul că procedura de filtrare a recursurilor reglementată prin dispozițiile art.493 Cod procedură civilă este incompatibilă cu specificul contenciosului administrativ și fiscal, a fost fixat termen pentru soluționarea recursului de față, la data de 26 februarie 2020.

II. Soluția și considerentele instanței de control judiciar

Analizând sentința atacată prin prisma motivului de casare reglementat de art.488 alin.(1) pct.8 Cod procedură civilă, a criticilor înfățișate de recurentul-reclamant și apărărilor intimatului-pârât, raportat la cadrul normativ aplicabil, Înalta Curte constată că recursul este fondat și îl va admite, pentru considerentele în continuare arătate.

Reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității a sesizat instanța de contencios administrativ cu o cerere întemeiată pe dispozițiile art.2 lit.b) teza a IV-a din OUG nr. 24/2008, privind constatarea calității pârâtului Radu Dănuț de colaborator al Securității, susținând, în esență, că acesta fost recrutat în anul 1973, în calitate de gazdă casă de întâlniri, semnând un angajament sub numele conspirativ „DORU RĂDULESCU” (în dosar este consemnat și „DAN RĂDULESCU” ca variantă a numelui conspirativ), prin care se angaja să pună la dispoziție apartamentul

său „pentru a se asigura conspirativitatea întâlnirilor cu rețeaua din mediul cadrelor militare”.

Instanța de fond, analizând materialul probator depus de către reclamantul CNSAS, a concluzionat în sensul că nu ar fi îndeplinite condițiile prevăzute de dispozițiile art.2 lit.b) teza a IV-a din OUG nr. 24/2008, întrucât, în ipoteza punerii la dispoziția Securității a unui spațiu deținut, are relevanță conținutul informațiilor culese în respectivul spațiu. Totodată, a considerat că prezintă relevanță împrejurarea că pârâțul a colaborat cu Direcția a IV-a a Securității – Contrainformații Militare.

Potrivit art.2 lit.b) teza a IV-a din OUG nr.24/2008, aprobată prin Legea nr.293/2008, „colaborator al securității” este și persoana care a înlesnit culegerea de informații de la alte persoane, prin punerea voluntară la dispoziția Securității a locuinței sau a altui spațiu pe care îl deținea.

Ipoteza normei sus-citate este îndeplinită dacă persoana în cauză și-a manifestat voința de a pune la dispoziția Securității locuința sau un alt spațiu deținut, împrejurare ce constituie, prin ea însăși, premisa înlesnirii culegerii de informații, fără a fi necesare dovezi privind folosirea efectivă a spațiului în scopul menționat, durata sau conținutul eventualelor informații obținute de Securitate.

În cauză, se constată că intimatul-pârât a fost recrutat în calitate de „gazdă casă de întâlnire”, semnând un angajament la data de 24 martie 1974, prin care și-a dat consimțământul să pună la dispoziția organelor de securitate locuința ce o posedă.

Dispozițiile legale menționate reglementează ipoteza punerii la dispoziția Securității a unui spațiu fără a mai fi necesară îndeplinirea altor condiții pentru reținerea calității de colaborator al securității.

În sensul legii, pentru reținerea calității de colaborator al securității era necesar și totodată suficient ca înlesnirea activității de culegere de informații de la rețeaua informativă să se facă prin punerea la dispoziția Securității a locuinței, iar această punere la dispoziția Securității a spațiului respectiv să se facă în mod voluntar.

Or, aspectul esențial este semnarea angajamentului de către intimat la data de 24.03.1974 și care atestă atât punerea la dispoziția Securității a imobilului, dar și caracterul voluntar al acestei acțiuni.

Aceste prevederi legale, care au constituit temeiul juridic al acțiunii în constatare formulate de recurentul-reclamant, au fost greșit interpretate de instanța de fond în raport cu situația de fapt în cauză, din care rezultă că intimatul-pârât a semnat la data de 24 martie 1974 un angajament prin care a pus la dispoziția organelor de securitate locuința proprietate personală pentru rezolvarea unor probleme specifice muncii acestora, angajându-se totodată să nu discute cu nicio persoană despre ajutorul acordat.

Prin urmare, instanța de fond a considerat greșit că nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de dispozițiile art.2 lit.b) teza a IV-a din OUG nr. 24/2008 pentru admiterea acțiunii.

Înalta Curte constată că este logică distincția făcută de către recurent, între cele două ipoteze avute în vedere de prevederile art.2 lit.b) din lege.

Astfel, dacă prima teză a art.2 lit.b) se referă la cei care au sprijinit fosta Securitate prin oferirea de informații (*colaboratorul care oferea informații*), situație

în care, pentru a se putea reține calitatea de colaborator al Securității, acele informații trebuie să îndeplinească două condiții (cu privire la conținut și la posibilele efecte), în cea de-a doua ipoteză (*colaboratorul care pune imobilul la dispoziție*) legiuitorul nu a mai considerat necesară întrunirea altor condiții pentru reținerea calității de colaborator al Securității.

Așa cum a arătat recurentul, o astfel de distincție are și o rațiune: o gazdă a unei case conspirative avea, în angrenajul Securității, un rol mult mai important decât cel al unui informator, întrucât crea condițiile obținerii de informații, iar ceea ce contează este că Securitatea nu ar fi putut folosi respectiva încăpere fără acordul gazdei casei conspirative.

Înalta Curte reține că, raportat la interpretarea gramaticală și teleologică a textului (mai sus oferită), nu poate avea relevanță, în situația unei astfel de colaborări, numărul sau conținutul notelor informative furnizate de informatorii care, împreună cu ofițerii de legătură, au intrat în spațiul pus la dispoziția Securității de gazda casei conspirative.

Pe de altă parte, în ceea ce privește argumentul intimatului, în sensul vicierii consimțământului său în contextul regimului politic respectiv, o asemenea apărare nu poate constitui *de plano* o cauză de exonerare în stabilirea calității de colaborator al Securității, ci doar în situația dovedirii în concret prin mijloace de probă pertinente și concludente a producerii unei asemenea vicieri la momentul exprimării aceluși consimțământ. Or, aspectele consemnate în cele două rapoarte, din 24 martie 1974 și 8 decembrie 1975, nu duc la suspiciuni cu privire la consimțământul conștient exprimat de intimatul-pârât la acea dată.

Nici apărările intimatului, în sensul că a pus spațiul la dispoziție în considerarea jurământului militar depus, situație în care se poate vorbi despre o constrângere morală, nu pot avea efectul de a înlătura incidența dispozițiilor art.2 lit.b) teza IV din OUG nr. 24/2008, aspectul evocat neîncadrându-se în ipotezele de exonerare avute în vedere de art.2 lit.b) teza a II-a și a III-a.

Nu se poate vorbi despre o eventuală cauză de exonerare nici din perspectiva compartimentului din cadrul Securității cu care a colaborat persoana verificată, cum greșit a reținut judecătorul fondului, având în vedere că ofițerii de contrainformații făceau parte din Direcția a IV-a a Securității.

În consecință, față de anagajamentul olograf prin care intimatul-pârât a pus locuința sa la dispoziția organelor de securitate, cu intenția de a sprijini activitatea acestora, asigurând totodată confidențialitatea faptului respectiv, se constată că este îndeplinită ipoteza normei prevăzute de art.2 lit.b) din OUG nr.24/2008 pentru constatarea calității de colaborator al securității.

Pentru aceste considerente, Înalta Curte constată că recursul declarat de reclamantul C.N.S.A.S. este fondat, astfel că, în baza art. 496 alin. (2) Cod procedură civilă și art. 20 alin. (1) din Legea nr. 554/2004, acesta va fi admis, sentința primei instanțe va fi casată, iar acțiunea formulată de reclamantul C.N.S.A.S. va fi admisă, cu consecința constatării calității de colaborator al Securității în ceea ce îl privește pe pârâtul Radu Dănuț, născut la data de 14.12.1952, în Calafat, județul Dolj, fiul

Floricăi, domiciliat în localitatea județul
 Timiș.

**PENTRU ACESTE MOTIVE,
 ÎN NUMELE LEGII
 D E C I D E :**

Admite recursul declarat de reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității împotriva sentinței civile nr.2069 din 31 mai 2017, pronunțată de Curtea de Apel București– Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal.

Casează sentința atacată și, rejudecând, admite acțiunea formulată de reclamant.

Constată calitatea pârâtului Radu Dănuț de colaborator al Securității.
 Definitivă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 26 februarie 2020.

Judecător
 A. Gherasim

Judecător
 A. Vintilă

Judecător
 C. Vișoiu

Magistrat-asistent
 M. Trotea

ROMÂNIA
 CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
 SECȚIA Contencios administrativ și fiscal

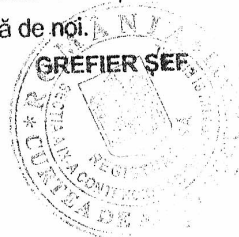
Prezenta copie, fiind conformă cu originalul aflat

în dosarul acestei instanțe Nr. 858/2017
 se legalizează de noi.

S-a anulat chitanța/foaia de vărsământ Nr.

Scutit de taxa de timbru în sumă de lei

GREFIER ȘEF,

Definitivă prin admiterea
 recursului C.A.S.A.S. Casează
 sentința atacată și, rejudecând,
 admite acțiunea formulată de
 reclamant. Constată calitatea
 pârâtului Radu Dănuț de
 colaborator al Securității,
 decizie nr. 1146/26.02.2020.
 Dosar nr. 858/2017 rej

Red/Tehnored. m.as. MT
 4 ex./2021

Jud. fond B.C./ C.A. București – Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal